

Správa o činnosti Správca zálohového systému za druhý polrok 2024

SPRÁVCA ZÁLOHOVÉHO SYSTÉMU n.o.
slovenskozalohuje.sk

Obsah

Príhovor riaditeľa	4
Vedeli ste?	6
Prehľad o stave zálohového systému za druhý polrok 2024	8
Výrobcovia a importéri nápojov	10
Obchodníci a odberné miesta	12
Alternatívne spôsoby odberu	14
Zálohovanie v letných mesiacoch a turistickej sezóne	16
Zálohovanie a samosprávy	18
Tok vyzbieraných obalov	20
Správca ako zamestnávateľ	22
Výmena informácií a zdieľanie skúseností s partnermi v zahraničí	23
Informovanie verejnosti	24
Vzdelávanie	26
Plnenie cieľov návratnosti	30
Výzvy v zálohovaní pre rok 2025	32
Aké sú benefity zálohovania	34
Prehľad štatistík	38

**Slovensko
zálohuje**

PRÍHOVOR RIADITEĽA

Hlavným cieľom Správcu zálohového systému v roku 2025 bude udržať mieru návratnosti zálohovaných nápojových obalov na zákonom stanovenej úrovni

Photo Credit: Marek Mucha

Ďalší rok zálohovania je za nami a je mi ctou, že sa vám môžem opätovne prihovoriť v úvode našej Správy o činnosti za druhý polrok 2024. Je to priestor stručne zbilancovať uplynulý rok a zároveň vás informovať o tom, na čo sa v slovenskom zálohovaní chceme sústrediť v roku 2025.

Rok 2024 bol pre zálohový systém na Slovensku veľmi úspešný. Priniesol pozitívne výsledky v množstve vyzbieraných nápojových obalov a zároveň znamenal naštartovanie viacerých projektov v oblasti zvyšovania návratnosti, rozširovania odbernej siete, zefektívňovania procesov zálohovania, ale aj aktivít v oblasti informovania verejnosti a vzdelávania mladej generácie o zálohovaní a cirkulárnej ekonomike.

Ku koncu roka 2024 sme na Slovensku celkovo od spustenia zálohového systému vyzbierali viac než 3 miliardy nápojových obalov. Ročná miera návratnosti sa ustálila na približne 90-tich percentách. Podľa prieskumu agentúry 2muse sa potvrdilo, že až 99% spotrebiteľov zálohový systém pozná a 95% z nich s ním má osobnú skúsenosť. A zároveň, až 77% spotrebiteľov považuje zálohovanie za činnosť, ktorá prispieva k zníženiu záťaže na životné prostredie a zlepšeniu kvality recyklácie. Po troch rokoch fungovania systému je očividné, že systém má svoj význam, lebo plní zákonom stanovené ciele, je efektívny a dostupný pre každého.

Odberná sieť na Slovensku už v súčasnosti zahŕňa viac než 3 400 odberných miest, pričom približne

72% z nich tvoria automatizované prevádzky a 28% ručný odber. Neustále ju však rozširujeme a zefektívňujeme. Snažíme sa, aby nové odberné miesta vznikali v sieti menších obchodných prevádzok. Perspektívne sú aj nové odberné miesta, ktoré postupne pribúdajú na čerpacích staniciach pohonných hmôt. Aby však došlo k dôkladnejšiemu pokrytiu potreby obyvateľov Slovenska, hľadáme ďalšie riešenia ako vrátiť prázdny nápojový obal aj inam než len do maloobchodnej prevádzky. V roku 2024 sme preto zintenzívnili naše aktivity zamerané na vznik alternatívnych odberných miest, ako napríklad na športových či kultúrnych podujatiach, festivaloch, v blízkosti kultúrnych pamiatok, v školách, škôlkach, vo firmách s pitným režimom, na kúpaliskách či dokonca aj v nemocniciach.

V spolupráci s národnými parkami sme v roku 2024 osadili ďalšie štyri zberné nádoby na frekventovaných turistických trasách. Na Kráľovej holi v Nízkyh Tatrách dokonca vzniklo najvyššie položené odberné miesto na Slovensku. Uplynulá letná sezóna tiež priniesla mnohé pilotné projekty- ako napríklad zálohovanie na bratislavských kúpaliskách v spolupráci so Správou telovýchovných a rekreačných zariadení mesta Bratislava (STaRZ) či zálohovanie v priestoroch kultúrnych pamiatok- ako napríklad na hrade Beckov. Počas festivalovej sezóny sme zaviedli inovatívny systém mobilných hliadok, ktoré zabezpečili pohodlné zbieranie prázdnych obalov od návštevníkov viacerých známych slovenských letných festivalov.

To však nie je zďaleka všetko. Otvorením nového medziskladu zálohového systému v Novej Polhore pokračujeme v jeho zefektívňovaní hlavne tým, že optimalizujeme jeho logistiku, znižujeme emisie a šetríme náklady na prepravu vyzbieraných obalov. Medziročne sme zefektívnením prevádzky znížili náklady na logistiku až o 14,3%.

Správca zálohového systému sa v roku 2024 intenzívne venoval aj osvete a vzdelávaniu mladej generácie. Naše aktivity boli v prvom rade zamerané na zvyšovanie povedomia o zálohovaní a jeho popularizáciu medzi deťmi predškolského veku, žiakmi základných škôl a študentmi stredných škôl a univerzít. Ich súčasťou bola aj organizácia webinárov, prednášok, príprava prezentácií a metodických listov pre pedagogických pracovníkov a študentov.

Z ďalších aktivít je potrebné zvlášť oceniť organizáciu exkurzií do triediaceho centra Správcu zálohového systému v Kočovciach. Tieto priťahli desiatky žiakov a študentov zo slovenských škôl, ktorí mali možnosť vidieť proces spracovania zálohovaných obalov na vlastné oči.

Podpis memoranda so Združením miest a obcí Slovenska zasa priniesol realizáciu spoločného projektu „Škola zálohovania a triedenia“, do ktorého sa zapojilo v pilotnej fáze viac ako 600 detí zo základných škôl z Partizánskeho a jeho pokračovanie čaká na deti v ďalších slovenských mestách a obciach. V oblasti environmentálnej výchovy sme nadviazali spoluprácu s hudobným projektom Spievankovo, ktoré vytvorilo pútavý program zameraný na zálohovanie a udržateľnosť.

Prostredníctvom sociálnych sietí prebiehali kampane ako „Nesuš doma bločky“, „malá ŠKOLA ZÁLOHOVANIA“ či ďalšie kampane s ambasádorom zálohovania Vratkom Štupľom, ktoré motivovali k pravidelnému vracaniu obalov a informovali aj o fungovaní systému.

Spolupráca s univerzitami ako TU Zvolen, SPU Nitra či STU v Bratislave zasa otvorila nové možnosti v oblasti vzdelávania študentov našich univerzít v oblasti výskumu a podpory cirkularity materiálov. Memorandá o spolupráci s univerzitami zahŕňajú výberové prednášky pre študentov, vypisovanie tém záverečných prác, podporu a rozvoj študentskej vedeckej odbornej činnosti či ponuku absolventských stáží a pracovných príležitostí.

A čo nás čaká v roku 2025? Po úspešných troch rokoch rozbehu systému zálohovania na Slovensku a zvyšovania návratnosti zálohovaných nápojových obalov, stojí slovenské zálohovanie pred novou výzvou. Tá sa volá udržateľnosť vysokej návratnosti a pozitívnej motivácie Slovákov naďalej zálohovať. Hlavným cieľom Správcu zálohového systému v roku 2025 preto bude udržať mieru návratnosti zálohovaných nápojových obalov na zákonom stanovenej úrovni. Pretože skúsenosti z krajín, v ktorých zálohovanie funguje viac ako päť rokov hovoria, že udržateľnosť zálohovania- teda vysokej návratnosti a motivácie ľudí zálohovať je rovnakou výzvou ako jeho spustenie.

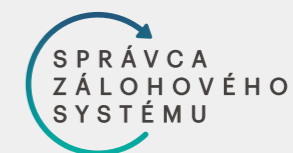
Budeme pokračovať v rozširovaní odbernej siete, zlepšovaní kvality, dostupnosti odberných miest a zefektívňovaní logistiky.

Prostredníctvom spolupráce s pedagógmi a odborníkmi na vzdelávanie máme záujem realizovať vzdelávacie a informačné aktivity a kampane, zamerané na vysvetľovanie praktického významu zálohovania pre náš každodenný život, ochranu životného prostredia a jej udržateľnosť. Sústredíme sa tiež aj na rozširovanie verejnoprospešného a charitatívneho rozmeru zálohovania, kedy budú mať občania možnosť darovať financie z vrátených zálohovaných obalov práve na verejnoprospešný, alebo dobročinný účel.

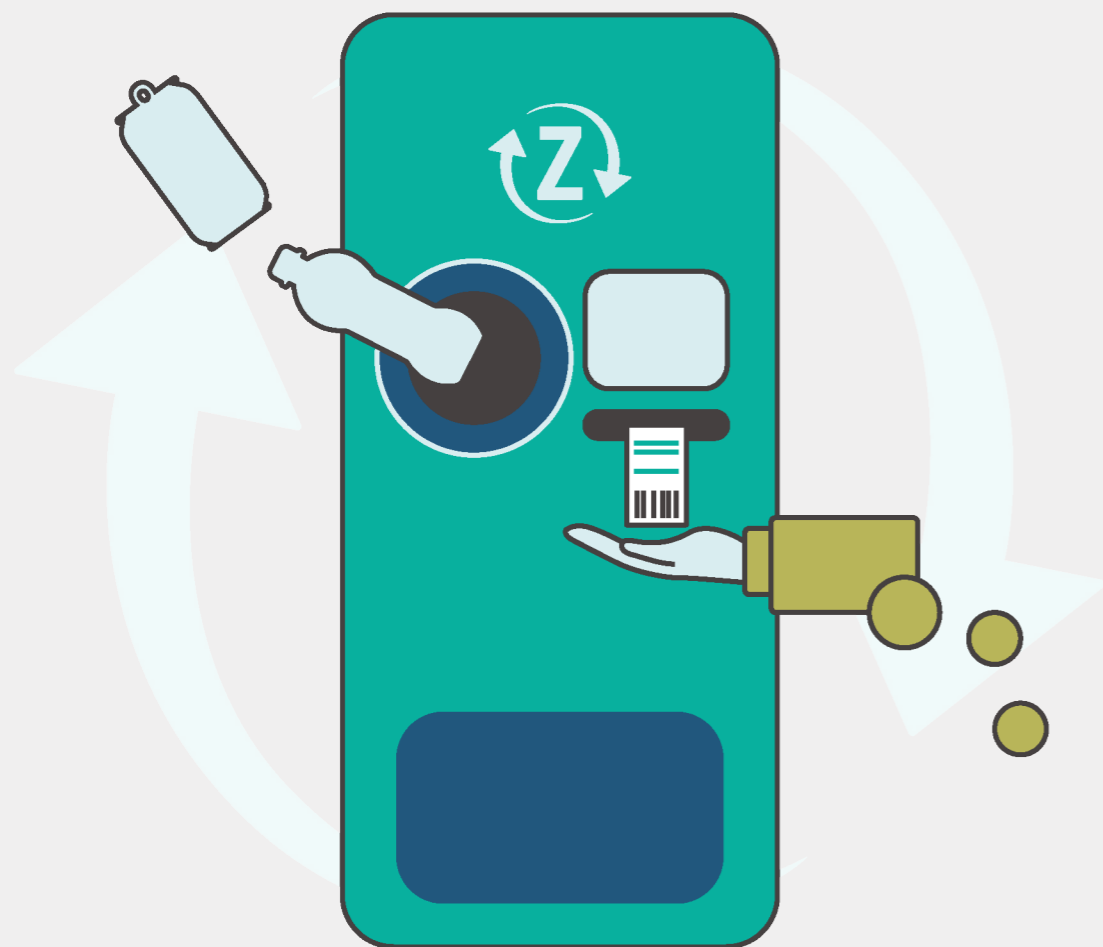
Na záver by som sa chcel poďakovať slovenským samosprávnym a vládnyim inštitúciám za podporu a spoluprácu, ktorej sa zálohovaniu dostáva. Poďakovanie patrí aj členom správnej a dozornej rady zálohového systému. Rovnako tak partnerom a organizáciám, ktorí sa podieľajú na úspešnom fungovaní zálohového systému. Najmä však občanom, ktorí zálohovaniu nielen rozumejú, ale ho aj efektívne využívajú a podporujú. Lebo bez tejto podpory a pomoci by sme nedokázali tvoriť a rozvíjať úspešný príbeh slovenského zálohovania, plniť zákonné kritériá návratnosti a robiť všetko preto, aby prostredie okolo nás nebolo plné odhodnených fliaš a plechoviek od nápojov. Nech je rok 2025 ešte úspešnejší!

JUDr. Marián Áč

generálny riaditeľ
Správcu zálohového systému

VEDELI STE?

Zálohovanie je nástroj, ktorý dokáže množstvo vyzbieraných plastových fliaš a plechoviek zvýšiť **na viac ako 90 %** a **prispieva k zníženiu voľne pohodeného odpadu v prírode.**

Zálohovanie využíva princíp **obehového hospodárstva**, uzavretia materiálového kruhu „z fľaše do fľaše“ a „z plechovky do plechovky“, čím šetrí prírodné zdroje. Oproti triedenému zberu sa tak vyzbierané **plastové fľaše a plechovky od nápojov opätovne využívajú** na výrobu nových nápojových obalov.

Zálohujú sa všetky **plastové a kovové jednorazové nápojové obaly od 0,1 do 3 litrov** s výnimkou mlieka, nápojov s obsahom mlieka, sirupov a tvrdého alkoholu.

Zálohovanie začalo s kategóriou nápojových obalov, ktoré sú pre recykláciu a opätovné využitie najefektívnejšie. Pre tieto obaly sú stanovené prísnejšie ciele na úrovni Slovenskej republiky aj Európskej únie. Je možné, že po zavedení zálohového systému sa budú rozvíjať aj zálohové systémy pre ďalšie plastové obaly od potravín a nápojový sektor sa tak stane inšpiráciou pre ostatné potravinové odvetvia.

Pre evidenciu obalov a kontrolu ich toku v zálohovom systéme je dôležité, aby **zálohomat vedel po prečítaní čiarového kódu rozpoznať jeho tvar, hmotnosť a materiál. Zálohované obaly preto vraciame nestlačené, prázdne a s čitateľným čiarovým kódom.** Obaly sa v zálohomate stlačia pre úsporu priestoru, ekologickejšiu prepravu aj ochranu pred prípadnými podvodmi.

Ak nemá iné nastavenie konkrétna predajná sieť, **kupón za vrátené zálohované nápojové obaly je možné si uplatniť iba na mieste, kde boli obaly vrátené.** Kupón je uplatniteľný v rámci všeobecne premlčacej doby, t. j. do 3 rokov od jeho vydania.

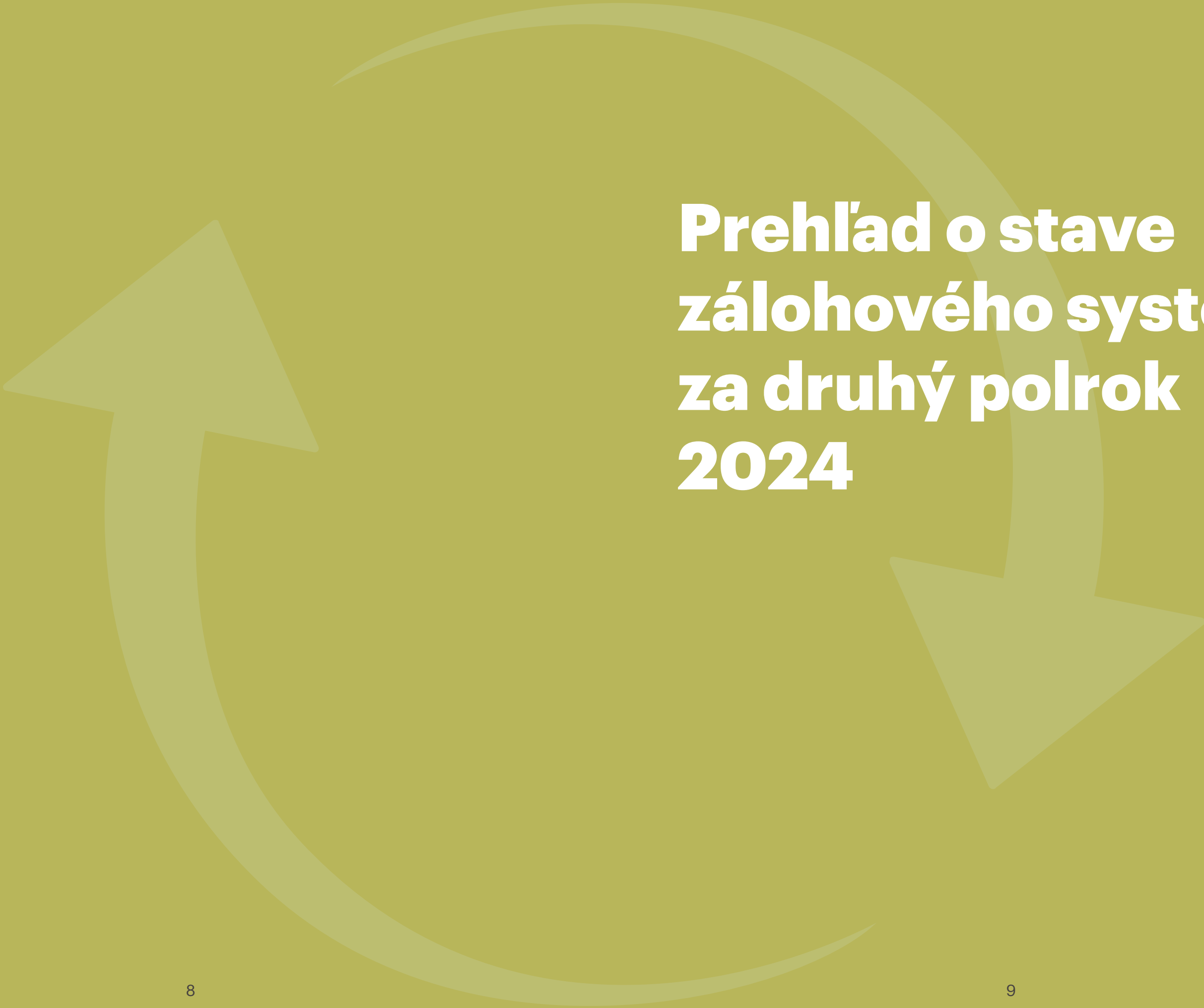
Prázdne zálohované obaly od nápojov je možné vrátiť v každej predajni, ktorá je zapojená do zálohového systému a má

zriadené odberné miesto, a to bez ohľadu na to, kde spotrebiteľ obal na Slovensku kúpil a či daná prevádzka konkrétny produkt predáva.

Veľké predajne **s predajnou plochou nad 300 m² majú povinnosť vrátiť spotrebiteľovi záloh za vrátené zálohované plastové fľaše a plechovky v hotovosti.**

Malé predajne potravín **s predajnou plochou menšou ako 300 m², ktoré sú do odberu obalov zapojené dobrovoľne, majú výnimku zo zákona. Nemusia vrátiť zákazníčkovi hotovosť, môžu len poskytnúť zľavu z nákupu.** Zľavu či hotovosť je možné uplatniť iba v obchode, kde zákazník obaly vrátil.

Prehľad o stave zálohového systému za druhý polrok 2024

VÝROBCOVIA A IMPORTÉRI NÁPOJOV

K 31. 12. 2024
EVIDUJE SPRÁVCA

401 AKTÍVNE
ZAPOJENÝCH
VÝROBCOV

Spolu bolo k 31. 12. 2024
REGISTROVANÝCH AKTÍVNYCH

5 661 EAN
KÓDOV

K 31. 12. 2024
EVIDUJE SPRÁVCA ZA ROK 2024 VIAC AKO

1,27 miliardy

ZÁLOHOVANÝCH NÁPOJOVÝCH OBALOV
UMIESTNENÝCH NA TRH V SR

PRIČOM V DRUHOM POLROKU 2024 VÝROBCOVIA
UMIESTNILI NA SLOVENSKÝ TRH VIAC AKO

674 miliónov

ZÁLOHOVANÝCH NÁPOJOVÝCH OBALOV

OD SPUSTENIA ZÁLOHOVÉHO SYSTÉMU NA SLOVENSKU (1. 1. 2022) VÝROBCOVIA UMIESTNILI K 31. 12. 2024 VIAC AKO **3,5 MILIARDY** ZÁLOHOVANÝCH NÁPOJOVÝCH OBALOV.

Výrobci nápojov v plastových fľašiach a plechovkách sú nesporne dôležitou súčasťou ekosystému zálohovania. Jednak svojim zodpovedným správaním podporujú cirkulárnu ekonomiku a obeh materiálu v uzavretom kruhu, na druhej strane práve ich poplatky tvoria zásadnú časť financovania systému.

Pre komfortnú spoluprácu a podporu zodpovedného postoja výrobcov k životnému prostrediu je dôležitá efektívna spolupráca so Správcom zálohového systému. To zahŕňa nielen štandardnú starostlivosť o výrobcu ako partnera, ale aj neustále úsilie o optimalizovanie, zlepšovanie a inovovanie procesov súvisiacich s fungovaním v systéme.

Pre uľahčenie plnenia povinností výrobcov bola k 1. 6. 2024 upravená lehota na podávanie hlásenia (informácie) výrobcu o množstvách zálohovaných obalov uvedených na trh v Slovenskej republike za obdobie predchádzajúceho mesiaca, a to z pôvodnej lehoty 6. deň v každom kalendárnom mesiaci na novú lehotu 10. deň v každom kalendárnom mesiaci.

Od 1. 2. 2024, sa znížil administratívny poplatok za registráciu výrobcu z pôvodných 200 € na 100 €, pričom výška vstupného poplatku je naďalej stanovená jednotne pre všetkých výrobcov. Zároveň od 1. 6. 2024 bola zjednotená splatnosť vstupného poplatku, administratívneho poplatku a osobitného príplatku za registráciu so splatnosťou

poplatku za zber a spracovanie odpadov zo zálohovaných obalov a zálohu.

Pre ochranu funkčnosti systému a flexibilné prostredie pre výrobcov sa upresnil spôsob oznámenia zmien alebo úprav v tvare, materiálovom zložení alebo rozmeroch zálohovaných obalov.

Rok 2024 zároveň priniesol aj od 3. 7. 2024 povinnosť pre výrobcov týkajúcu sa pevného upevnenia vrchnákov na plastových fľašiach. Nakoľko zmena upevnenia vrchnáku môže mať vplyv na registrované rozmery plastovej fľaše, tak Správca nastavil aj proces zmien pri pevnom upevnení vrchnáku. Je dôležité, aby dáta registrovaného obalu súhlasili s parametrami obalu vkladanej do stroja a nedochádzalo k jeho odmietnutiu.

V rámci optimalizácie poplatkov výrobcov sa k 1. 1. 2025 znížila výška poplatku za zber a spracovanie odpadov zo zálohovaných obalov, ktoré sú označené medzinárodným (I-EAN) kódom.

Ukončenie platnosti deaktivovaných výrobkov v zálohovom systéme je špecifická téma, ktorá si vyžaduje neustálu pozornosť. Je to dôležitá téma jednak pre ochranu výrobcov, ktorí prirodzene ukončujú umiestňovanie konkrétneho produktu na slovenský trh a v druhom rade pre zabezpečenie plynulosti vracania zálohovaných obalov na odberných miestach. V tomto smere Správca pristúpil v druhom polroku k upresneniu postupu ukončenia platnosti výrobkov v zálohovom systéme.

Dôležitosť jednoduchého fungovania výrobcu v zálohovom systéme kladie dôraz na automatizáciu či digitalizáciu jednotlivých procesov. Týmto smerom sa Správca jednoznačne plánuje uberať aj v roku 2025, aby výrobcom nápojov zabezpečil komfortnú podporu ich úsilia na plnenie rozšírenej zodpovednosti.

Z registrovaných EAN kódov
v roku 2024 evidujeme:

56,5%

národných
EAN kódov

43,5%

medzinárodných
EAN kódov

Z umiestnených obalov
za rok 2024 tvorí:

Podiel druhov nápojov umiestnených
na trh v roku 2024:

26%	BALENÉ VODY
9%	ENERGETICKÉ NÁPOJE
33%	NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE
0,5%	OSTATNÉ ALKOHOLICKÉ NÁPOJE
2%	OVOCNÉ ŠŤAVY
29%	PIVO
0,5%	VÍNO

Za obdobie od júla do decembra v roku 2024 výrobcovia umiestnili na slovenský trh o takmer 73 miliónov viac zálohovaných nápojových obalov ako tomu bolo predchádzajúci rok. Za celý kalendárny rok to bolo o viac ako 113 miliónov. Správca v rámci verifikačného procesu registrovaných zálohovaných obalov spracoval takmer 11 000 vzoriek nápojových obalov.

Uvedené čísla sú približné a odvídzajú sa z predbežnej hodnoty umiestnených obalov na trh. Definitívne čísla budú upresnené v najbližšej správe.

OBCHODNÍCI A ODBERNÉ MIESTA

K 31. 12. 2024
EVIDUJE SPRÁVCA

POČET ODBERNÝCH MIEST
k 31. 12. 2024

372

AKTÍVNE
ZAPOJENÝCH
DISTRIBÚTOROV

3 435

Rast počtu odberných miest
po rokoch:

2021	2 000
2022	2 993
2023	3 269
2024	3 435

DOBROVOLNE ZAPOJENÝCH
ODBERNÝCH MIEST

65 %

ODBERNÉ MIESTA
S AUTOMATIZOVANÝM ODBEROM

72 %

POVINNE ZAPOJENÝCH
ODBERNÝCH MIEST

35 %

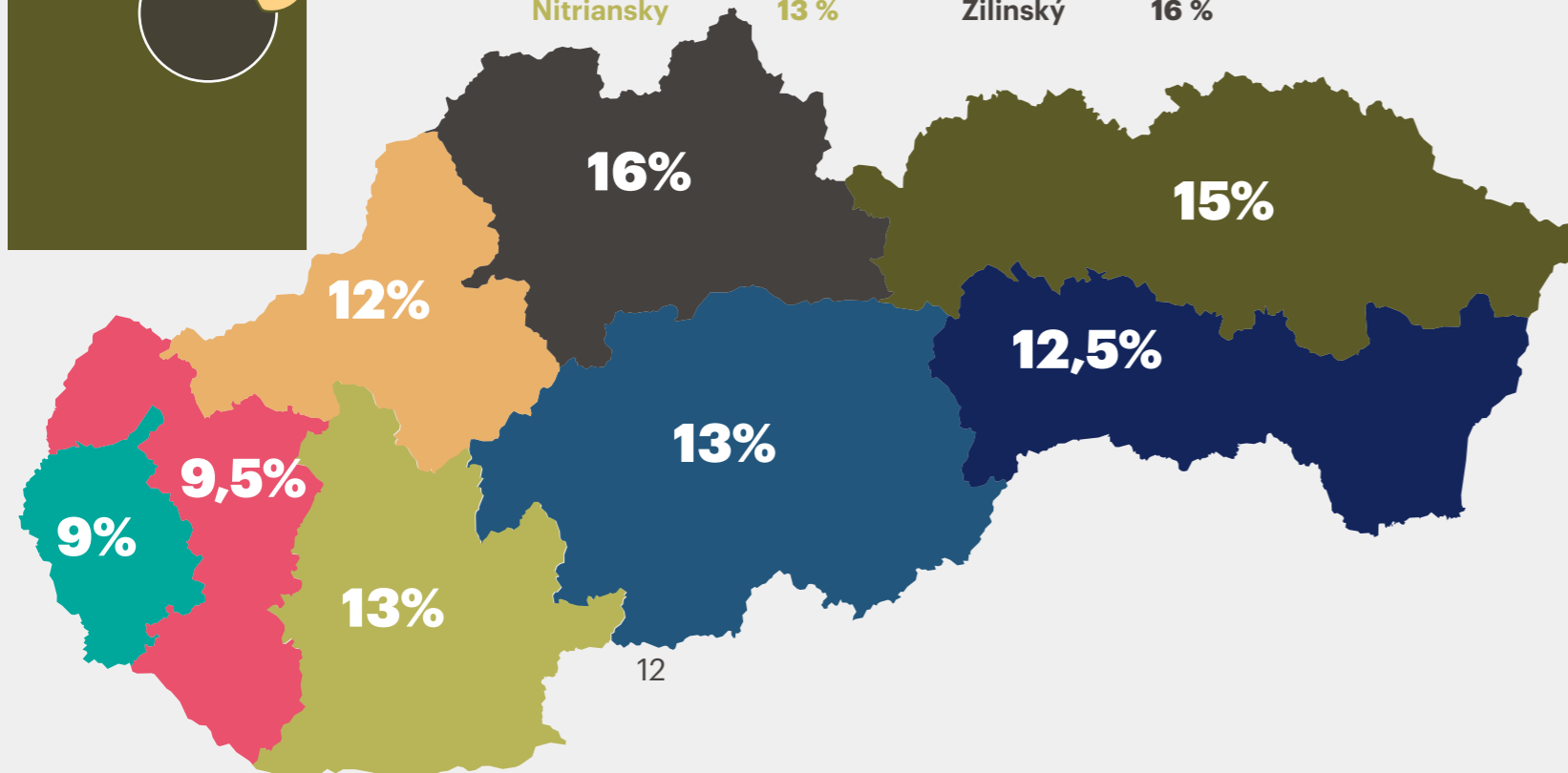
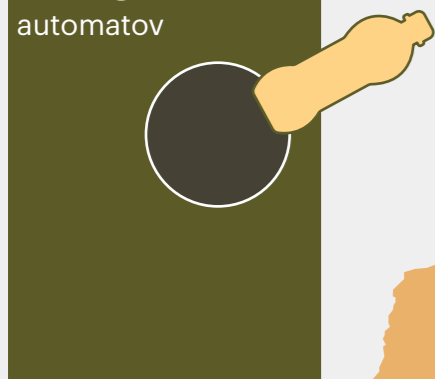
ODBERNÉ MIESTA
S RUČNÝM ODBEROM

28 %

Pomer odberných miest v jednotlivých krajoch:

Banskobystrický	13 %	Prešovský	15 %
Bratislavský	9 %	Trenčiansky	12 %
Košický	12,5 %	Trnavský	9,5 %
Nitriansky	13 %	Žilinský	16 %

K 31. 12. 2024
je v rámci odbernej
siete dostupných
2 737
automatov

Správca ku koncu roka 2024 spoločne s obchodníkmi vytvoril možnosť vrátiť zálohovaný nápojový obal na 3 435 odberných miestach. V druhom polroku 2024 pribudlo 125 odberných miest. Celkovo sa v roku 2024 zaregistrovalo 264 odberných miest. Druhý polrok 2024 sa k dobrovoľnému odberu pridala čerpacia stanica OMV. Celkovo tak máme dve odberné miesta tohto typu.

Rok 2024 priniesol hlavne zlepšovanie procesov v oblasti logistiky. Zvážanie vyzbieraných zálohovaných obalov z odberných miest Správcom je kľúčový pre zabezpečenie plynulého odberu obalov od spotrebiteľov. Zároveň je to dôležitý parameter pre komfortné fungovanie prevádzky v odbernej sieti.

Správca pristúpil k fixne stanoveným dňom pre zvozy, ktoré sú individuálne nastavované na odberné miesto v závislosti od objemu vyzbieraného materiálu a od sezóny.

Pre ekologickejšie nastavenú spotrebu prepravných obalov sa vytvoril systém noriem naplnenosti vriec pre automatizovaný zber. Pre jednotlivé typy automatov sú tak stanovené hodnoty, koľko obalov by sa malo vo vreci nachádzať k úhrade nákladov za tento spotrebný materiál Správcom. Takýto krok nielen podporuje zodpovednejší prístup k tvorbe zbytočného odpadu, ale aj zefektívňuje plánovanie zvozov. V konečnom dôsledku tak dochádza k úspore najazdených kilometrov.

Pre zapojenie sa spotrebiteľov do zálohovania je významná aj spolupráca s maloobchodníkmi. Správca sa tak snaží podporovať menšie prevádzky, aby zahustil odbernú sieť aj

o lokality, primárne v menších obciach, kde spotrebiteľ nemá vo svojom blízkom okolí možnosť zálohovať. Je však zároveň dôležité dodať, že zákonom danú povinnosť zapojiť sa do odberu zálohovaných nápojových obalov majú len prevádzky s predajnou plochou viac ako 300 m². Spravidla platí, že v odľahlejších lokalitách sa nachádzajú hlavne menšie prevádzky, ktoré môže Správca iba motivovať, aby sa do zberu obalov zapojili dobrovoľne. Práve pre takéto prevádzky bola vytvorená už v prvom roku fungovania systému možnosť odoberať vrátené zálohované plastové fľaše a plechovky od nápojov pomocou ručného skenera, ktorého jednorazové preplatenie zabezpečuje Správca.

Kvalita odberného miesta je podstatná nielen z pohľadu spotrebiteľa, ktorý si ju spája so značkou predajne, ale aj pre celkové fungovanie systému. To si vyžaduje starostlivosť nielen o samotné odberné miesto, ale aj dobre nastavené procesy na prevádzke. Nefunkčné odberné miesta, či nie veľmi čisté zariadenia, prípadne odberné miesta, kde sa spotrebiteľia stretnú s nie príjemným prostredím pre vrátenie obalu, môžu byť prekážkou v snahe vrátiť zálohovanú plastovú fľašu alebo plechovku. Prieskum agentúry 2muse navyše potvrdil, že spotrebiteľia prirodzene inklinujú k realizácii svojho nákupu práve v prevádzke, kde prázdne obaly aj vracajú. Môže tým pádom nastať situácia, kedy sa rozhodnú po opakovane zlej skúsenosti zmeniť svoje nákupné zvyky a do takejto prevádzky viac nechodiť.

Práve z tohto dôvodu Správca nedávno v snahe upriamiť pozornosť na kvalitu odberných miest vytvoril manuál pre obchodné prevádzky a ich zamestnancov s odporúčaniami ako sa starať o odberné miesto. Tento manuál obsahuje nielen odporúčania s odkazom na dôležitosť dodržiavania zálohovacích procesov na prevádzke, ale aj dôraz na pravidelné čistenie automatov, kedy napríklad pre zalepené senzory nebude vedieť návštevník vrátiť prázdny obal. Čistota a údržba odberných miest sú preto kľúčové.

Správca naďalej vníma potrebu väčšej automatizácie procesov registrácie či starostlivosti o registrovaného partnera v zálohovom systéme. Pokračovanie zefektívňovania systému je preto v spolupráci s distribútormi neustále veľmi dôležité pre

ALTERNATÍVNE SPÔSOBY ODBERU

Aby došlo k dôkladnejšiemu pokrytiu potreby obyvateľov Slovenska, hľadá Správca ďalšie riešenia ako vrátiť prázdny nápojový obal aj inam než len do maloobchodnej prevádzky. V roku 2024 preto zintenzívnil aktivity zamerané na vznik alternatívnych odberných miest, ako napríklad na športových či kultúrnych podujatiach, festivaloch, v blízkosti kultúrnych pamiatok, v školách, škôlkach, vo firmách s pitným režimom, na kúpaliskách či dokonca aj v nemocniciach.

Z hľadiska typu alternatívneho odberného miesta rozlišujeme celoročné prevádzky a sezónne miesta, akými môžu byť napríklad festivaly, ktoré zbierajú zálohované obaly iba na určitý obmedzený čas. Možnosti nastavenia odberu obalov sú rôzne a prístup Správca je vždy individuálny v medziach procesných nastavení.

V spolupráci s národnými parkami Správca v roku 2024 osadil ďalšie štyri zberné nádoby na frekventovaných turistických trasách. Na Kráľovej holi v Nízkych Tatrách dokonca vzniklo najvyššie položené odberné miesto na Slovensku. Uplynulá letná sezóna tiež priniesla mnohé pilotné projekty- ako napríklad zálohovanie na bratislavských kúpaliskách v spolupráci so Správou telovýchovných a rekreačných zariadení mesta Bratislava (STaRZ) či zálohovanie v priestoroch kultúrnych pamiatok- ako napríklad na hrade Beckov.

V druhom polroku roku 2024 sa zálohovanie stalo súčasťou charitatívnej organizácie Baloo Charity, ktoré vďaka darovaným zálohovaným plastovým fľašiam a plechovkám podporuje deti z rozvojových krajín.

Celkovo je súčasťou odbernej siete viac ako 50 alternatívnych odberných miest, ktoré odoberajú prázdne zálohované nápojové obaly celoročne a pomáhajú k návratu týchto obalov do systému na výrobu nových. Prispievajú tak nielen k čistejšiemu prostrediu, ale aj k šetreniu prírodných zdrojov.

Celkovo sa na celoročne dostupných alternatívnych odberných miestach v roku 2024 podarilo vyzbierať

takmer 700 000
zálohovaných nápojových obalov.

Sezónny zber zálohovaných plastových fliaš a plechoviek sa vykonáva predovšetkým na podujatiach. Počas festivalovej sezóny bol v roku 2024 zavedený inovatívny systém mobilných hliadok, ktoré zabezpečili pohodlné zbieranie prázdnych obalov od návštevníkov viacerých známych slovenských letných festivalov. Na vybraných festivaloch mohli návštevníci výmenou za vrátené zálohované nápojové obaly získať zaujímavé ceny.

V roku 2024 zálohovali:

- World cup Jasná
- Dobrý trh v Bratislave
- ČSOB Bratislava marathon
- Staromestské slávnosti 2024 v Žiline
- Birell BikeFest 2024 v Kálnici
- Letné Vegánske hody Bratislava 2024
- Vrbovské vetry
- Festival Huncútka
- Pohoda festival
- Koncert AC/DC
- Festival Atmosféra
- Grape Festival
- Uprising Festival
- Lovestream Festival
- Miro Jaroš Disco tour
- Spievankovo turné- Letíme k vám
- Festival SKALY
- PUNKÁČI DEŤOM
- Žilinský triatlon 2024
- Majstrovstvá sveta v hokejbe juniorov 2024
- Vianočné trhy v Bratislave

Vďaka zapojeným organizátorom sa vyzbieralo v roku 2024 na festivaloch či iných podujatiach takmer 70 000 zálohovaných plastových fliaš a plechoviek od nápojov.

Správca ďakuje všetkým zapojeným partnerom, ktorí svojou aktivitou pomáhajú k čistejšej prírode a zlepšeniu ekologického povedomia verejnosti. Ak chce nejaké miesto zbierať zálohované obaly od nápojov ako alternatívne odberné miesto, stačí napísať cez kontaktný formulár na webovej adrese <https://slovenskozalohuje.sk/kontakt/> a tím Správca rád poradí a pomôže.

Viac o alternatívnych odberných miestach nájdete na <https://slovenskozalohuje.sk/alternativny-odber/>.

Odborné miesta môžu vzniknúť aj na iných miestach ako v predajniach s potravinami. Správca sa už od spustenia snaží hľadať alternatívne riešenia odberu, ktoré spotrebiteľom zvýšia dostupnosť možnosti vrátenia zálohovanej plastovej fľaše či plechovky od nápoja. Oproti štandardnému odbernému miestu sa líši v tom, že spotrebiteľovi nie je vrátený záloh. Môže ísť o miesto s väčším pohybom ľudí, kde je predpoklad hromadenia zálohovaných obalov a kde je ich možné vrátiť späť do systému, avšak bez vyplatenia zálohu spotrebiteľovi. Takýto odber je vhodný na vytváranie zbierok na charitatívne účely.

REŠTAVRÁCIA,
BUFET,
INÉ STRAVOVACIE
ZARIADENIE

VENDINGOVÁ
SPOLOČNOSŤ

AQUAPARK,
KÚPALISKO,
KÚPELE

SAMOSPRÁVA,
ŠKOLA, ŠKÓLKA,
NEMOCNICA,
KULTÚRNE PAMIATKY

HOTEL,
INÉ UBYTOVACIE
ZARIADENIE

ŠPORTOVÉ
STREDISKO,
PODUJATIE

FIRMA S PITNÝM
REŽIMOM

FESTIVAL
A INÉ KULTÚRNE
PODUJATIE

ZÁLOHOVANIE V LETNÝCH MESIACOCH A TURISTICKEJ SEZÓNE

Letné mesiace prirodzene patria k obdobiu so zvýšenou mierou pitného režimu. Je preto veľmi dôležité budovať ekologické povedomie obyvateľov Slovenska, ktoré naučí verejnosť ako sa v prípade akýchkoľvek letných aktivít správať s ohľadom na životné prostredie.

Zálohový systém je účinným nástrojom v boji proti voľne pohodenému odpadu, preto sa Správca zálohového systému neustále venuje rozširovaniu siete odberných miest a alternatívnych riešení na vrátenie zálohovaných obalov. Tento krok je kľúčovým opatrením na zmiernenie problému voľne pohodeného odpadu.

V roku 2024 sa Správca zameriaval cez pozitívne príklady zapojených alternatívnych odberných miest na zvýšenie povedomia verejnosti ako zálohovať napríklad na festivaloch, kultúrnych, športových, spoločenských podujatiach, pri návšteve kultúrnych pamiatok, kúpalísk, či národného parku.

V roku 2023 Správca v spolupráci so Správami národných parkov nainštaloval 13 špeciálnych nádob v 7 národných parkoch a v roku 2024 Správca spoločne s vybranými správami národných parkov identifikoval ďalšie 4 lokality, v ktorých boli umiestnené špeciálne zberné nádoby.

Návštevníci národných parkov tak môžu do nádoby vhodiť zálohovanú fľašu alebo plechovku od nápoja už celkovo na 17 lokalitách v 7 národných parkoch. Darovaním zálohu prispievajú nielen k čistejšej prírode a ochrane národného parku, ale aj podporia konkrétny národný park.

Lokality, ktoré pribudli v roku 2024 turisti nájdu v **Národnom parku Slovenský raj - na parkovisku pri Dobšinskej ľadovej jaskyni, v Národnom parku Poloniny- v areáli Grófskych Chyžík a v Národnom parku Nízke Tatry- na vrchole Kráľovej Hole a na parkovisku pri Demänovskej doline.**

Nádoby sú nainštalované na miestach, ktoré vyhodnotili správy národných parkov ako strategické s vysokou frekvenciou pohybu návštevníkov. Zálohované obaly tak návštevníci národných parkov môžu jednoduchým vhođením do nádoby vrátiť späť do systému a prispieť tak k čistote nášho životného prostredia.

Zapojeným národným parkom sa v uplynulom roku podarilo vyzbierať

takmer 13 000 plastových fliaš a plechoviek od nápojov

Pre úspešnosť zálohového systému je dôležitá nielen jeho funkčnosť, ale aj dostupnosť odberných miest. A to zvlášť v letnom turistickom období, kedy dochádza k zvýšenej spotrebe nápojov a tým pádom aj k hromadeniu zálohovaných obalov. Tak ako sa Správca v uplynulom roku zameriaval na zriadenie alternatívnych odberných miest v turisticky frekventovaných lokalitách našich národných parkov, tak v roku 2024 upriamil pozornosť aj na kultúrne pamiatky.

Ďalším z identifikovaných miest, kde sa prirodzene hromadia nápojové obaly od návštevníkov hlavne v letných mesiacoch sú kultúrne pamiatky. Prvou lastovičkou pre alternatívny odber zálohovaných plastových fliaš a plechoviek sa stal v rámci tejto kategórie hrad Beckov, ktorý je príkladom environmentálneho zodpovedného prístupu k svojim návštevníkom.

Medzi nádoby na triedený zber v areáli kultúrnej pamiatky pribudla ďalšia nádoba na zálohované fľaše a plechovky. Návštevníci môžu nielen prispieť k zníženiu množstva voľne pohodeného odpadu, šetreniu prírodných zdrojov, ale aj na rozvoj hradu vzdaním sa zálohu po vhođení obalu do nádoby.

K letným aktivitám nepochybne patrí aj kúpanie a s ním sa spája potreba dodržiavania pitného režimu. V spolupráci so Správou telovýchovných a rekreačných zariadení hlavného mesta Bratislavy (STaRZ) bola v prvom polroku 2024

upriamená pozornosť na pilotnú prezentáciu možnosti zberu zálohovaných obalov na kúpaliskách. Špeciálne nádoby na zber zálohovaných plastových fliaš a plechoviek boli umiestnené priamo na bratislavských kúpaliskách Delfín, Tehelné Pole, Rosnička, Lamač, Rača, Krasňany, Zlaté piesky a Mičurín.

Návštevníci týchto lokalít mohli v roku 2024 vhodiť zálohované plastové fľaše či plechovky od nápojov do špeciálnych nádob priamo na kúpaliskách. Darovaním zálohu za plastové fľaše alebo plechovky priamo bratislavskému STaRZ-u návštevníci podporili nielen ochranu prírodného prostredia letných kúpalísk, ale aj ďalší rozvoj a údržbu rekreačných zariadení v Bratislave.

Sezónny zber zálohovaných plastových fliaš a plechoviek sa vykonáva predovšetkým na podujatiach. Počas festivalovej sezóny bol zavedený inovatívny systém mobilných hliadok, ktoré zabezpečili pohodlné zbieranie prázdnych obalov od návštevníkov viacerých známych slovenských letných festivalov. Na vybraných festivaloch mohli návštevníci výmenou za vrátené zálohované nápojové obaly získať zaujímavé ceny.

V snahách o posilnenie ekologického správania obyvateľov Slovenska v letných mesiacoch bude Správca naďalej pokračovať, predovšetkým na letných športových či kultúrnych podujatiach.

Lokality umiestnenia špeciálnych zberných nádob v národných parkoch:

TANAP Hrebienok
TANAP Zverovka - Spálená parkovisko
TANAP Tatranská Polianka
TANAP Tatranská Lomnica - Múzeum TANAP
NAPANT Trangoška - Chata Zázvor
NAPANT Hiadelské sedlo
NAPANT Demänovská dolina
NAPANT Kráľova hoľa
NP Slovenský raj Autocamping Podlesok
NP Slovenský raj Autocamping Dedinky
NP Slovenský raj Dobšinská ľadová jaskyňa parkovisko
NP Slovenský kras Zádielska chata - Bôrka
PIENAP Červený Kláštor Pieniny
NP Poloniny Nová Sedlica
NP Poloniny Nová Sedlica - Grófske chyžky
NP Veľká Fatra Gaderská dolina
NP Veľká Fatra Martin - Správa Národného parku Veľká Fatra

ZÁLOHOVANIE A SAMOSPRÁVY

Správca vníma spoluprácu so samosprávami ako kľúčovú predovšetkým v snahe budovať zo strany občanov ekologicky zodpovedný prístup k životnému prostrediu. Prínosom zvýšeného environmentálneho povedomia verejnosti je tak nielen čistejšia príroda, ale aj príjemnejší život v krajsom prostredí mesta či obce.

Spolupráca so samosprávami zahrňuje:

- Aktivity smerujúce k popularizácii zálohovania na úrovni miest a obcí.
- Odbornú spoluprácu na vzdelávacích aktivitách zameraných na predchádzanie vzniku litteringu v mestách a obciach a zodpovednému prístupu k životnému prostrediu.
- Vzájomnú spoluprácu pri využívaní zálohovania na podporu verejnoprospešných, charitatívnych a ekologických projektov miest a obcí.
- Organizovanie a účasť na spoločných odborných podujatiach s cieľom pozitívne motivovať obyvateľov Slovenska k posilneniu spotrebiteľského správania zameraného na zálohovanie.
- Vzájomnú spoluprácu zameranú na vzdelávanie detí a študentov v oblasti zálohovania a ochrany životného prostredia.
-

Správca v apríli 2024 inicioval vzdelávanie žiakov a študentov škôl formou exkurzií do Triediaceho centra v Kočovciach. V spolupráci s obcou Kočovce obohatil túto aktivitu o návštevu novovybudovaného Environmentálneho centra v Kočovciach. Deti a mládež tak získajú nielen praktické, ale aj teoretické vedomosti z oblasti zálohovania či širšieho rámca odpadového hospodárstva.

V júni 2024 Správca zálohového systému podpísal Memorandum so Združením miest a obcí Slovenska (ZMOS). Pre popularizáciu zálohovania s cieľom pomáhať pri rozširovaní povedomia o jeho význame pre ochranu

obalu. Takéto formy zberu ukazujú rôzne riešenia aj pre oblasti, kde nemá obyvateľ vo svojom blízkom okolí možnosť zálohovať a záleží mu na životnom prostredí.

V októbri 2024 Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) a Správca zálohového systému odštartovali nový projekt zameraný na zvyšovanie povedomia, osvetu a získavanie praktických skúseností so zálohovaním a triedením v kontexte cirkulárnej ekonomiky u žiakov základných škôl. Projekt sa odštartoval v Partizánskom, kde v spolupráci s miestnymi základnými školami a partnermi uskutočnil interaktívny vzdelávací program pod názvom „Škola zálohovania a triedenia“. Tento zážitkový program vznikol v spolupráci so Správcom zálohového systému a organizáciou Natur-pack a ponúka žiakom možnosť prehĺbiť si svoje znalosti o zálohovaní a triedení odpadu v rámci cirkulárnej ekonomiky.

V novembri 2024 sa Správca s cieľom priblížiť tému zálohovania samosprávam zúčastnil Environakadémie Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS). Na webinári zdieľal so zastupujúcimi účastníkmi samospráv praktické informácie k využitiu zálohovania v ich prospech a zároveň dôležité projekty pre vzdelávanie mládeže.

Spolupráci so samosprávami sa Správca plánuje venovať aj v roku 2025 s cieľom zlepšovať systém a zvyšovať povedomie o zálohovaní a jeho pozitívnych dopadoch na životné prostredie.

životného prostredia čo najefektívnejšie sa Správca rozhodol posilniť spoluprácu so Združením miest a obcí Slovenska, ktoré patrí medzi najplyvnejšie organizácie s dosahom na každodenný život našich spoluobčanov. Spolupráca Správcu zálohového systému a ZMOS-u je kľúčová pre úspešné zapájanie obyvateľov celého Slovenska do zálohovania.

V letných mesiacoch sa Správca venoval spoluprácam s obcami Čachtice a Skalité, ktoré vytvorili špecifické projekty s využitím zálohovania. Zber zálohovaných obalov v obciach jednak podnecuje k ekologickému správaniu, ale aj dáva priestor na podporu bližšie určeného účelu darovaním nápojového

TOK VYZBIERANÝCH OBALOV

Obchod/odberné miesto

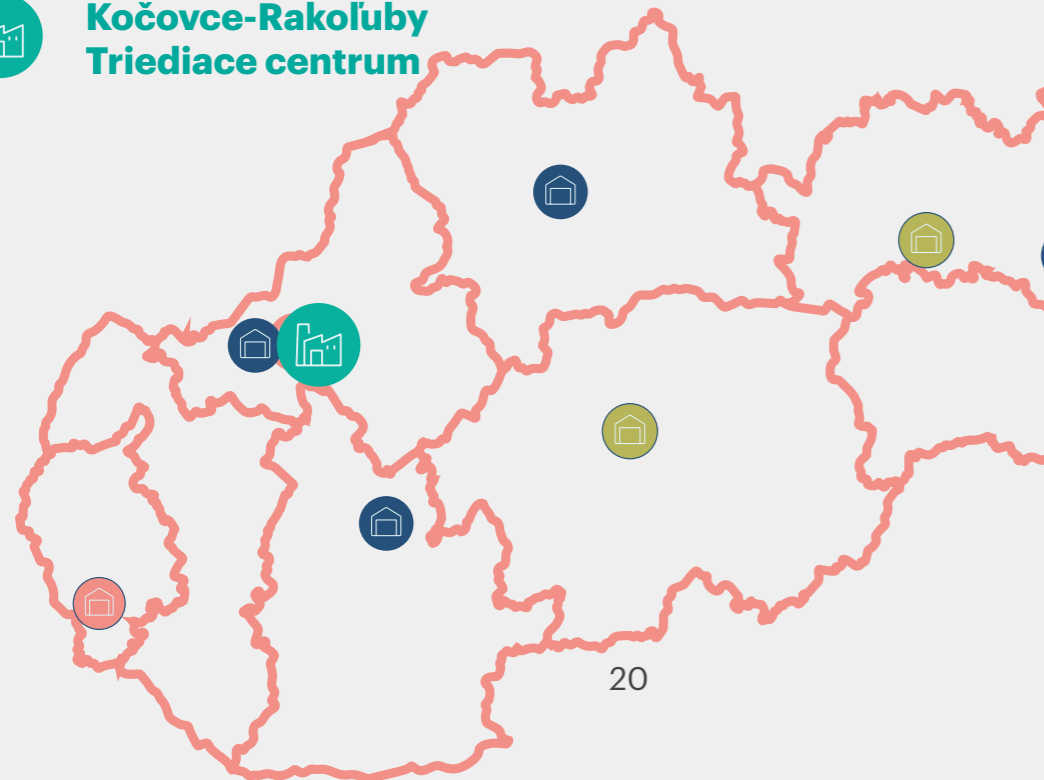
Medzi-sklady

Triediace centrum

Bez premyslenej logistiky by slovenský zálohový systém nemohol fungovať. Z tohto pohľadu je Triediace centrum v Kočovciach kľúčovým prvkom zálohového systému na nápojové obaly. Vyzbierané obaly v jednotlivých odberných miestach po celom Slovensku Správca prepraví cez medzisklady do Triediaceho centra v Kočovciach. Správca aktuálne disponuje 4 internými medziskladmi, 2 externými prekladiskami a jedným externým medziskladom.

Správca v roku 2024 disponuje:

- 4 INTERNÝMI MEDZISKLADMI** v Kočovciach, Nová Polhora, Žiranoch, Strečne
- 2 EXTERNÝMI PREKLADISKAMI** vo Zvolene a Svite
- 1 EXTERNÝM MEDZISKLADOM** v Bratislave
- Kočovce-Rakoluby Triediace centrum**

„Zrealizovali sme niekoľko významných projektov, ktoré prispeli k efektívnosti vyššej spokojnosti odberných miest. Zaviedli sme normovanie objemu vriec, čo zjednodušilo manipuláciu a prácu s nimi. Spustili sme segmentáciu zákazníkov, ktorá nám umožňuje lepšie plánovať frekvenciu zvozov a presne stanovovať dni návštev. Veľkým krokom bola aj digitalizácia logistiky, od prijímu objednávok cez plánovanie trás až po sledovanie ukazovateľov pomocou Power BI reportov. Tento systém priniesol viac prehľadnosti a kontrolu nad celým procesom. Používanie algoritmov na nájdenie najefektívnejších trás pre zvoz materiálu. To zahŕňa minimalizáciu vzdialeností, času a nákladov na palivo. Našou víziou je pokračovať v budovaní efektívneho systému zvozu, ktorý bude šetrný k životnému prostrediu a udržať spokojnosť našich partnerov. Do budúcnosti chceme začať merať našu ekologickú stopu a naďalej ju znižovať.“ - uviedol Ján Franek, riaditeľ logistiky Správca zálohového systému

Photo Credit: Marek M...

V roku 2024 došlo k zmene lokality medziskladu z obce Široké do obce Nová Polhora. Strategický presun má za cieľ zabezpečiť úsporu viac ako 300 000 km ročne.

Vďaka efektívne nastavenej logistike, infraštruktúre medziskladov a Triediaceho centra sa celkovo v roku 2024 v Triediacom centre v Kočovciach spracovalo viac ako 20 000 ton PET materiálu a takmer 7 000 ton materiálu z plechoviek, pričom v druhom polroku 2024 išlo o približne 10 500 ton PET materiálu a viac ako 3 800 ton materiálu z plechoviek. Správca sa zameria na úpravu dopravníkov pre vyššiu plynulosť triedenia materiálu. Snahou bolo aj zlepšenie separácie materiálu z plechoviek na linke či optimalizácia kompaktorov na sčítavacích zariadeniach za účelom zvýšenia kapacity spracovania materiálu.

Plánom pre rok 2025 je na výrobných miestach nielen zvyšovať produktivitu, ale aj usilovať o digitalizáciu procesov. To predstavuje napríklad implementáciu medziskladovej aplikácie.

SPRÁVCA AKO ZAMESTNÁVATEĽ

Správca zálohového systému ako nezisková neštátna organizácia naďalej pracuje na vývoji pracovných štruktúr a firemného prostredia. Množstvo zamestnancov sa stabilizovalo na úrovni približne 110 zamestnancov.

Oddelenie ľudských zdrojov v druhom polroku 2024 úspešne zabezpečilo stabilitu personálu v celej organizácii. Úsilie o vytvorenie motivujúceho pracovného prostredia a ostatných podmienok sa prejavilo nízkou fluktuáciou zamestnancov, čo potvrdzuje spokojnosť a dlhodobú lojalitu tímu.

V regiónoch, kde sa nachádzajú medzisklady, dokáže Správca efektívne reagovať na prípadné zmeny na trhu práce aj napriek nízkej miere nezamestnanosti. Presťahovaním niektorých medziskladov do novších a z pohľadu logistiky výhodnejších priestorov viedlo k významnému zlepšeniu pracovného prostredia na týchto pracoviskách, čo prispelo k vyššej spokojnosti a produktivite zamestnancov.

Hlavným cieľom Správca zostáva udržiavať tento štandard a zároveň pracovať na neustálom zlepšovaní a zefektívňovaní procesov v oblasti ľudských zdrojov či naďalej podporovať kultúru, ktorá motivuje zamestnancov, zvyšuje ich angažovanosť a pomáha im naplno rozvíjať ich potenciál.

VÝMENA INFORMÁCIÍ A ZDIEĽANIE SKÚSENOSTÍ S PARTNERMI V ZAHRANIČÍ

Intenzívna spolupráca s krajinami so zavedenými zálohovými systémami sa niesla v roku 2024 v duchu výmeny skúseností, ktoré formujú aj ten slovenský systém k lepšiemu fungovaniu. Spolupráca tak vedie nielen k efektívnejšie nastaveným systémom, ktoré vo svojich krajinách plnia stanovené ciele, ale aj k čistejšej prírode, lepšiemu životnému prostrediu. Slovo spolupráca tak nadobúda vyšší spoločensky zodpovedný význam.

Od 1. 1. 2024 zaviedla zálohovanie ďalšia krajina - Maďarsko. Vo februári nasledovalo Írsko.

Zástupcovia správcov systémov európskych krajín sa zišli v roku 2024 v Rumunsku, krajine, ktorá spustila systém koncom novembra roka 2023. Stretnutie slúžilo predovšetkým na užitočnú výmenu informácií.

Krajiny so zavedenými zálohovými systémami sa rozhodli vytvoriť oficiálnu asociáciu, ktorá posilní vzájomné prepojenie krajín so zálohovými systémami a bude slúžiť ako platforma pre medzinárodnú kooperáciu. Správcovia európskych zálohových systémov sa tak rozhodli založiť európsku asociáciu správcov zálohových systémov a jej prvým predsedom má byť generálny riaditeľ slovenského Správca, Marián Áč.

Cieľom je nielen podpora existujúcich systémov, ale celkové šírenie cirkulárnej ekonomiky. To vedie k nutnosti podpory aj krajín, ktoré plánujú systém zavádzať.

Slovensko si svoju medzinárodne environmentálne, ale aj spoločensky zodpovednú funkciu uvedomuje, preto poskytuje neustálu podporu krajinám, ktoré to potrebujú. Okrem zdieľania našich skúseností so zálohovaním

a jeho správou s viacerými európskymi štátmi, ktoré zálohovanie prevádzkujú alebo sa pripravujú na jeho zavedenie, sme v uplynulom polroku intenzívne pracovali aj na vytvorení medzinárodného záujmového združenia správcov zálohových systémov.

Výsledkom snahy slovenského a viacerých európskych zálohových systémov bolo dosiahnutie dohody na vytvorení Európskeho združenia zálohových systémov (European Deposit Return Systems Association). Skutočnosť, že súčasťou tejto dohody je aj konsenzus na tom, že združenie bude mať sídlo v Bratislave a jeho prvým prezidentom sa stane riaditeľ Správca zálohového systému Marián Áč, je výbornou vizitkou slovenského zálohovania. Tiež rešpektu, ktorý za krátke obdobie od roku 2022 slovenské zálohovanie požíva medzi európskymi partnermi a efektívneho diplomatického úsilia Správca zálohového systému, jeho zamestnancov a spolupracovníkov. Združenie, ktorého činnosť sa rozbehne v roku 2025, má za cieľ podporovať užšiu spoluprácu medzi členmi, napomáhať šíreniu informácií a poznatkov o zálohovaní, podporovať verejnú diskusiu o zálohovaní a prispieť k jeho efektívnejšej regulácii.

Návštevy zo zahraničia, ktoré Správca v roku 2024 vítal:

- DEFRA UK (Department for Environment Food and Rural Affairs)
- Canpack Heineken
- Envipco
- Coca Cola
- Nestle Waters
- Poľský správca Kaucja
- Knjaz Miloš - Mattoni

INFORMOVANIE VEREJNOSTI

Pre dosahovanie cieľov zálohového systému a pozitívnych environmentálnych dopadov je dôležité neustále udržiavanie povedomia verejnosti o samotnom zálohovaní. Aj prax krajín, kde majú zálohový systém pre nápojové obaly zavedený dlhšie, ukazuje, že ľudí je potrebné neustále motivovať.

Cieľom pre rok 2024 bolo udržanie poznateľnosti značky Slovensko zálohuje a jej spájanie so samotným zálohovaním. Nesporne dôležitá bola snaha motivovať a vzdelávať mladé generácie. Tento cieľ pomáhal naplniť ambasádor zálohovania "Vratko Štupel". Prostredníctvom rôznych kanálov Správca opakovane komunikoval prínosy zálohového systému, vysvetľoval proces ako taký a vplyv systému na náš život či životné prostredie. Vďaka sezónnym aktivitám sa pripomínal predovšetkým v období zvýšeného pitného režimu a pripomínal verejnosti zálohovanie ako prirodzenú súčasť vybraných letných či iných aktivít. Cieľovou komunikáciou aktivizoval Slovensko k pravidelnému vracaniu obalov a k uplatneniu si nároku na svoj záloh.

Správca sa v prvom polroku 2024 snažil preniesť z veľkej kampaňovej nadlinkovej komunikácie bližšie k ľuďom a komunikoval predovšetkým tematicky. Základné tematické piliere boli zálohovanie a jeho fungovanie, zálohovanie a životné prostredie, zálohovanie a spoločnosť. Snahou bolo informovať obyvateľov Slovenska o prebiehajúcich aktivitách, motivovať, vysvetľovať princípy zálohovania a ukazovať, že systém funguje v praxi.

Cez podporu zálohovania na športových podujatiach, kultúrnych podujatiach, festivaloch, na iných alternatívnych odberných miestach a prostredníctvom intenzívnej komunikácie spolupráca ukazoval Správca nielen laickej verejnosti, ale aj samosprávam, či samotným organizátorom podujatí, ako je možné integrovať zálohovanie do akejkoľvek aktivity či na akékoľvek miesto, kde sa prirodzene vyskytujú zálohované nápojové obaly. Týmto spôsobom sa nielen udržiava povedomie o zálohovaní, ale zároveň sa odborná aj široká verejnosť postupne učí vnímať ho ako prirodzenú súčasť ekologického správania.

Správca pre zvýšený pitný režim posilnil komunikáciu v období Veľkej noci, letných prázdnin a vianočného obdobia. Cieľom bolo pripomenúť verejnosti dôležitosť ekologického a zodpovedného prístupu k životnému prostrediu.

Od októbra až do konca roka sa upriamil na uplatnenie kupónov za vrátené zálohované nápojové obaly na predajni v kampani „Nesuš doma bločky“. V spolupráci s obchodníkmi tak aktívne motivoval nielen k vracaniu zálohovaných plastových fliaš a plechoviek od nápojov na odberných miestach, ale aj k uplatneniu si kupónov za vrátené obaly na predajni.

V spolupráci s verejnoprávnou televíziou STVR vytvoril sériu krátkych dokumentov do programu „Na zelenej adrese“. V rámci magazínu na pozdvihnutie environmentálneho zmysľania tak bolo uvedených v priebehu roka 2024 desať tém, ktoré verejnosti priblížili nielen fungovanie systému.

Správca vytvoril aj sériu videí s názvom „Malá škola zálohovania“, kde vysvetľuje a približuje rôzne oblasti zálohového systému. Snahou je neustále hľadať rôzne atraktívne formy pre komunikáciu praktických informácií o systéme, transparentnú komunikáciu k dátam, o fungovaní nešátnej neziskovej organizácie, Správcovi zálohového systému, o roli výrobcov či obchodníkov v systéme a ďalších iných tém.

Pre silnú komunikáciu je dôležité mať vybudované kvalitné komunikačné platformy. Správa tak pristúpil k vytvoreniu novej webovej stránky. Domény spravcazalah.sk a slovenskozalohuje.sk sa tak zlúčili pod slovenskozalohuje.sk a webová stránka prešla celkovou zmenou dizajnu aj štruktúry.

V rámci inkluzivity Správca neustále myslí na obyvateľov národnostných menšín. V tejto súvislosti pripravil pre návštevníkov národných parkov plagáty v rôznych jazykových mutáciách.

Nadálej pracuje na sprístupnení zálohovania aj zdravotne znevýhodnením. V tejto súvislosti sa aktuálne zameriava na nevidiacich a slabozrakých spotrebiteľov a pripravuje manuál k navigácii pri vrátení obalov, ktorý by mal byť spustený v prvom polroku 2025. Zároveň plánuje úpravy webovej stránky v súlade so štandardami, ktoré pomáhajú sprístupniť informácie aj tejto marginalizovanej skupine.

95%
populácie
zálohuje

94%
zrozumiteľnosť
fungovania
systému

**U mladších
prevažuje
motivácia k
zálohovaniu
kvôli
finančnému
aspektu**

**U starších
prevažuje
motivácia k
zálohovaniu
kvôli
ekologickému
aspektu**

62%
Slovákov vybaví
návštevu
odberného miesta
do 5 minút

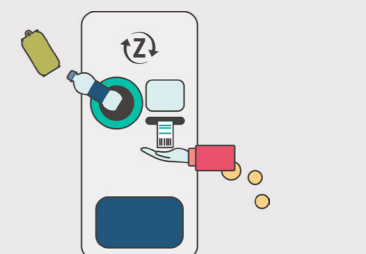

**Prieskum ukazuje
zlepšovanie funkčnosti
a dostupnosti
odberných miest**

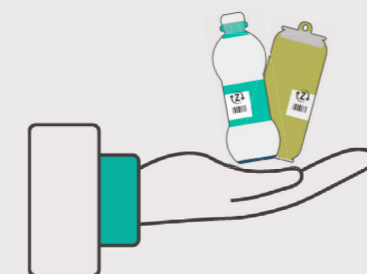

**Ako sa darilo
zálohovaniu
v roku
2024**

80%
Slovenska sa
k najbližšiemu
OM prepraví
do 15 minút

83%

záujem vracať zálohované obaly

43% vyvezených
obalov
zostáva
v zahraničí

**Rozumieme
potrebe chrániť
životné prostredie**

VZDELÁVANIE

Správca v roku 2024 pokračoval v úsilí o využívanie každej vhodnej príležitosti na vzdelávanie o zálohovaní na Slovensku, šírenie informácií k tejto téme a ich systematické prispôsobovanie rôznym vekovým a vedomostným kategóriám. Zároveň kládol dôraz na priamy kontakt s týmito skupinami, spoluprácu so školami a podporu vzdelávacieho procesu.

Vzdelávanie o zálohovaní je nielen zákonnou povinnosťou Správca, ale aj súčasťou záväzku prispievať prostredníctvom zálohovania k rozvoju schopností žiakov a študentov, rozširovaniu ich obzorov a príprave na budúcu správu krajiny. Zároveň sa Správca snaží podporovať lepšie životné prostredie okolo nás. Porozumenie zálohovému systému, hodnotám, na ktorých je postavený, cieľom, ktoré sleduje, jeho fungovaniu, medzinárodným súvislostiam a informáciám, ktoré šíri vo verejnom priestore, napomáha nielen dosahovaniu zákonných cieľov zálohovania, ale aj budovaniu informovanej a zodpovednej spoločnosti.

Deti predškolského veku

V druhom polroku 2024 pokračovali spolupráce s projektami určenými pre tých najmenších.

Spolupráca s populárnym spevákom zameraným na deti predškolského veku Mirom Jarošom bola súčasťou vzdelávacích aktivít Správca aj v druhej polovici roka. Išlo o koncept DISKO- Turné pre celú rodinu. Projekt hravou formou približoval deťom základy zálohovania a je vyhľadávaný rodičmi s deťmi v predškolskom veku.

V spolupráci so Spievankovom sa Správca podieľal na turné po celom Slovensku o záchrane našej planéty „Letíme k vám“. Najmladšie publikum sa zábavnou formou učilo, ako sa starať o prostredie okolo nás, ako recyklovať, ako vyrábať nové veci zo starých alebo ako hospodárne nakladať s energiami.

Základné školy

Od roku 2023 pri prezentácii zálohovania Správca spolupracuje s organizáciou NATUR-PACK, ktorá už päť rokov v rámci projektu Zberný dvor vzdeláva deti a mládež o triedení, predchádzaní vzniku odpadov a zálohovaní.

V uplynulom polroku Správca posunul spoluprácu o stupienok vyššie - v spolupráci s NATUR-PACK a za výdatnej podpory a pomoci Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) sa rozbehol program pre základné školy nazvaný Škola zálohovania a triedenia. V rámci programu určeného pre žiakov základných škôl majú deti priestor porozumieť zálohovaniu, triedeniu, cirkulárnej ekonomike a ich dopadom na životné prostredie. Súčasťou programu je aj online kvíz o zálohovaní a triedení. Žiaci tak majú možnosť získať viac informácií o zálohovaní a triedení odpadov a prispieť tak k čistote našich miest a obcí. Program bol prvýkrát predstavený žiakom základných škôl v Partizánskom, v nadchádzajúcom polroku sa pripravuje jeho pokračovanie vo Zvolene, Galante, Trebišove a ďalších mestách.

V triediacom centre v Kočovciach rozbehol Správca projekt exkurzií pre žiakov základných škôl. Cieľom je, aby sa lepšie oboznámili so zálohovaním, cirkulárnou ekonomikou a ochranou prostredia okolo nás, ale aj na vlastné oči videli prevádzku jednej z kľúčových súčastí zálohového systému. Exkurzie sa zúčastnili základné školy z obce Kočovce a mesta Trenčín.

Stredné školy

V rámci vzdelávania Správca pokračoval aj v tomto roku ako partner a odborný garant ekomuzikálu Odpad je poklad, ktorého súčasťou sú aj rôzne aktivity napomáhajúce k trvalo udržateľnému rozvoju životného prostredia Slovenska. Cieľom tejto spolupráce je vysvetliť, aký dopad na život má naše správanie v súvislosti s nakladaním s odpadom v oblasti ekológie, prírodných zdrojov, ekonomiky a zdravia. Správca chce prispieť k lepšiemu vzťahu ľudí k životnému prostrediu a upevňovať v nich presvedčenie, že zodpovedným správaním a predchádzaním vzniku odpadov prispievajú k jeho ochrane. V druhom polroku 2024 sa v rámci programu zúčastnil podujatia EKO Fest v Trnave. Deti počas neho prostredníctvom muzikálu objavovali nielen svet hudby, ale aj zálohovania.

V uplynulom polroku Správca pokračoval v príprave metodických materiálov a pracovných listov o zálohovaní pre učiteľov a študentov stredných škôl. Tieto materiály budú predstavené v prvom polroku 2025. Cieľom je obsahom, metodikou a dostupnosťou nielen uľahčiť učiteľom prípravu na vyučovaciu hodinu pri rozličných predmetoch, ale aj žiakom poskytnúť príležitosť na lepšie porozumenie zálohovaniu, jeho cieľom, hodnotám a jeho širšiemu významu s multidisciplinárnym dosahom.

Vysoké školy

V roku 2023 sa Správca s univerzitou vo Zvolene dohodol na vedecko-odbornej spolupráci a podpísal Memorandum o spolupráci. V tomto smere aktivity neútlmujú a snahy o poskytnutie spolupráce s vysokými školami pokračujú. Nielen na úrovni prednášok a poskytnutia cenných informácií, ale aj v oblastiach výskumu, na úrovni poradenstva či pri podpore konkrétnych projektov.

V druhej polovici 2024 sa Správca dohodol na spolupráci so Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave. A koncom roka 2024 podpísal s STU zmluvu o podpore výskumného projektu. Cieľom spoločného úsilia je najmä skúmať vlastnosti obalových materiálov na nápoje. Na dôvažok k tomu sa Správca snaží postupne prispievať k rozvoju slovenskej vedeckej a výskumnej kapacity v oblasti zálohovania nápojových obalov, jeho zefektívnenia, spracovania vyzbieraného materiálu a inovácií. Nekopíruje postupy a projekty európskych štátov, ktoré zálohujú oveľa dlhšie ako Slovensko. Inšpirovaný ich skúsenosťami má Správca záujem napomáhať tvorbe domácej kapacity a dobiehať náskok, ktorý si investíciami do tejto oblasti za dlhé roky vytvorili skúsenejšie zálohové systémy.

Potešujúce je, že v medzinárodných publikáciách sa v téme zálohovania jednorazových obalov citujú prvé autorské príspevky slovenských akademikov a výskumníkov. Záujem je, aby ich bolo viac a aby slovenský zálohový systém prispel k silnejšiemu medzinárodnému hlasu a rešpektu slovenskej vedy, výskumu a zálohovania.

V druhom polroku 2024 Správca využil príležitosť prezentovať zálohovanie na týchto webinároch či konferenciách:

- European Aluminium's Packaging & Recycling Seminar 2024
- Package meeting odpady MŽP/EK
- Packaging Waste and Sustainability Forum
- Logistic ride
- SAŽP workshop
- Onlineprezentácia České priemyselné združenie pre obaly a životné prostredie
- Coca-Cola Annual Stakeholder Forum
- Webinár DRS Bulgaia
- Slovlog

PLNENIE CIEĽOV NÁVRATNOSTI

V DRUHOM POLROKU 2024
BOLO VYZBIERANÝCH

613 418 793

ZÁLOHOVANÝCH
NÁPOJOVÝCH OBALOV.

Z TOHO:

57% ZÁLOHOVANÝCH
PLASTOVÝCH FLIAŠ
OD NÁPOJOV

43% ZÁLOHOVANÝCH
PLECHOVIEK
OD NÁPOJOV

CELKOVO SA OD SPUSTENIA SYSTÉMU
VYZBIERALO VIAC AKO

3 miliardy

ZÁLOHOVANÝCH PLASTOVÝCH
FLIAŠ A PLECHOVIEK.

57% ZÁLOHOVANÝCH
PLASTOVÝCH FLIAŠ
OD NÁPOJOV

43% ZÁLOHOVANÝCH
PLECHOVIEK
OD NÁPOJOV

V roku 2024 bolo vrátených do systému približne

o 70 miliónov viac

zálohovaných nápojových obalov ako v roku 2023.

NÁVRATNOSŤ ZÁLOHOVANÝCH NÁPOJOVÝCH OBALOV SA DLHOBO DRŽÍ
NA ÚROVNI PRIBLIŽNE **90%**

Uvedené čísla sú približné a odvádzajú sa z predbežnej hodnoty umiestnených obalov na trh.
Definitívne čísla budú upresnené v najbližšej správe.

KU KONCU ROKA 2024
SA VYZBIERALO

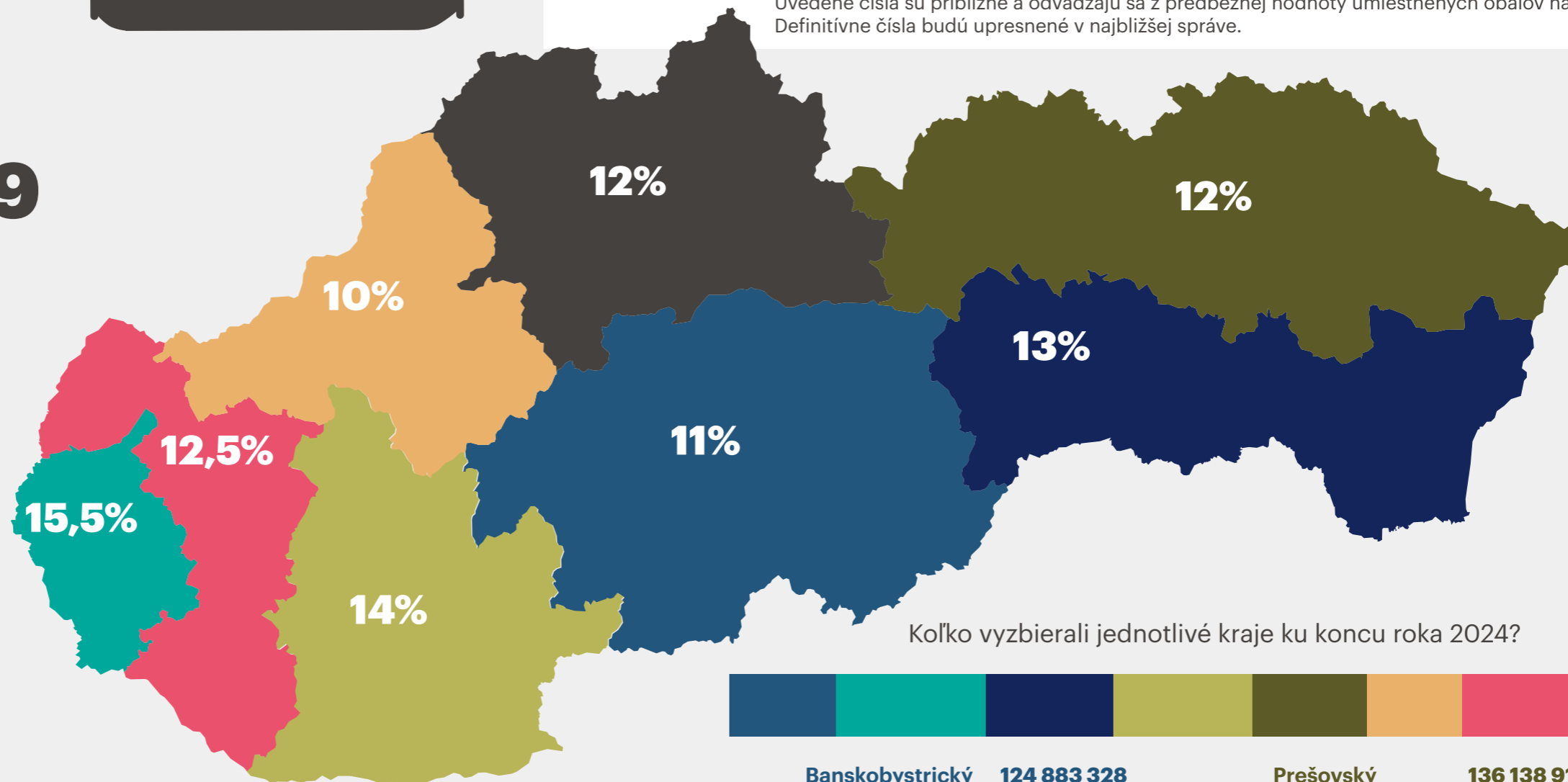
1 141 544 749

ZÁLOHOVANÝCH
NÁPOJOVÝCH OBALOV.

Z TOHO:

57% ZÁLOHOVANÝCH
PLASTOVÝCH FLIAŠ
OD NÁPOJOV

43% ZÁLOHOVANÝCH
PLECHOVIEK
OD NÁPOJOV

Koľko vyzbierali jednotlivé kraje ku koncu roka 2024?

OPROTI ROKU 2023 SA V ROKU
2024 UMIESTNILO O PRIBLIŽNE
9,8% VIAC OBALOV.

V POROVNANÍ S ROKOM
2023 SA VYZBIERALO V ROKU
2024 O PRIBLIŽNE 6,5% VIAC
ZÁLOHOVANÝCH NÁPOJOVÝCH
OBALOV.

Banskobystrický **124 883 328**
Bratislavský **176 742 328**
Košický **151 615 172**
Nitriansky **162 177 251**

Prešovský **136 138 913**
Trenčiansky **111 605 188**
Trnavský **144 008 107**
Žilinský **134 374 462**

VÝZVY V ZÁLOHOVANÍ PRE ROK 2025

Po úspešných troch rokoch rozbehu systému zálohovania na Slovensku a zvyšovania návratnosti zálohovaných nápojových obalov, stojí slovenské zálohovanie pred novou výzvou. Tá sa volá udržateľnosť vysokej návratnosti a pozitívnej motivácie Slovákov naďalej zálohovať. Hlavným cieľom Správcu zálohového systému v roku 2025 preto bude udržať mieru návratnosti zálohovaných nápojových obalov na zákonom stanovenej úrovni. Pretože skúsenosti z krajín, v ktorých zálohovanie funguje viac ako päť rokov hovoria, že udržateľnosť zálohovania- teda vysokej návratnosti a motivácie ľudí zálohovať je rovnakou výzvou ako jeho spustenie.

Naďalej ostáva výzvou zefektívňovanie procesov logistiky a jej infraštruktúry s ohľadom na životné prostredie a celkové náklady pre zálohový systém. Zároveň je cieľom, aby frekvencia zvozov a ich nastavenie vedeli adekvátne pokryť objemy vyzbierané na jednotlivých odberných miestach.

S tým súvisí aj plynulé fungovanie

spracovania vyzbieraného materiálu na medziskladoch a v Triediacom centre. Správca preto neustále hľadá riešenia pre modernizovanie a zlepšovanie nastavenia aj v tejto oblasti.

Značné úsilie bude potrebné naďalej venovať priblíženiu zálohovania verejnosti a samosprávam. Je dôležité, aby mestá a obce vedeli dobre využívať potenciál, ktorý zálohovanie prináša. Spoločne so samosprávami sa Správca usiluje ukázať verejnosti, že záloh je možné využiť mnohými spôsobmi a že jedným z nich môže byť napríklad aj podpora mestských a obecných projektov a aktivít.

V roku 2025 budeme pokračovať v širokom spektre vzdelávacích aktivít. Prostredníctvom spolupráce s pedagógmi a odborníkmi na vzdelávanie má Správca záujem realizovať vzdelávacie a informačné aktivity a kampane, zamerané na vysvetľovanie praktického významu zálohovania pre náš každodenný život, ochranu životného prostredia a jej udržateľnosť.

Sústredí sa tiež aj na rozširovanie verejnoprospešného a charitatívneho rozmeru zálohovania, kedy budú mať občania možnosť darovať financie z vrátených zálohovaných obalov práve na verejnoprospešný, alebo dobročinný účel.

Popri pozitívnych rozvojových trendoch sú dôležitou témou aj nezákonné manipulácie so zálohovanými obalmi. Správca aktívne rieši aj túto problematiku, aby v maximálnej možnej miere zabránil aktivitám jednotlivcov či skupín, ktoré sa snažia získať neoprávnenú výhodu, systém zneužívajú a porušujú platnú legislatívu na úkor slušných zákazníkov, výrobcov a predajcov. Vo vzťahu k podvodom Správca eviduje pozitívny trend v súvislosti s prijatými opatreniami a so spustením systémov v okolí. Tému sa plánuje naďalej venovať aj v roku 2025.

Nesporne dôležitou výzvou pre rok 2025 je kvalita odbernej siete a jej rozsah. Pre partnerov zálohovania je taktiež kľúčové, aby v systéme vedeli fungovať efektívne a komfortne. To zahŕňa potrebu zlepšovania a digitalizáciu procesov.

AKÉ SÚ BENEFITY ZÁLOHOVANIA

JEDNORÁZOVÝCH
PLASTOVÝCH FLIAŠ
A PLECHOVIEK OD NÁPOJOV?

Zálohovanie pomáha bojovať proti voľne
pohodeným plastovým fľašiam a plechovkám
od nápojov v prírode.

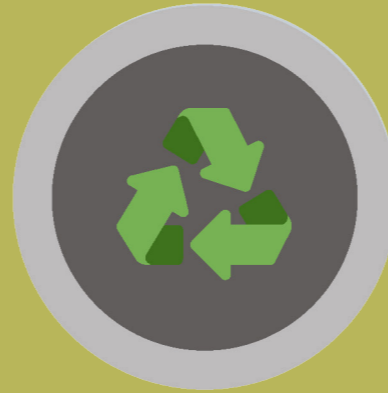
CIRKULARITA MATERIÁLU

Zálohovanie využíva princíp
obehového hospodárstva, uzavretia
materiálového kruhu „z fľaše do fľaše“
a „z plechovky do plechovky“, čím
šetrí prírodné zdroje.

1

**VĎAKA ZÁLOHOVANIU
VYZBIERAME VIAC MATERIÁLU
VYŠŠEJ KVALITY NA RECYKLÁCIU.**

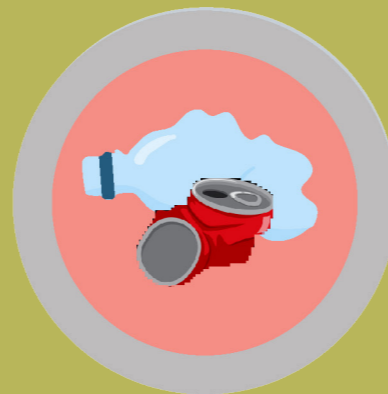
2

**VYUŽITÍM CIRKULÁRNEJ EKONOMIKY
SA MATERIÁL POUŽIJE ZNOVA A ZNOVA
NA VÝROBU NOVÝCH FLIAŠ
A PLECHOVIEK**

3

**OPAKOVANÝM VYUŽÍVANÍM
MATERIÁLU, KTORÝ JE UŽ V OBEHU
ŠETRÍME PRÍRODNÉ ZDROJE.**

4

**ZÁLOHOVANIE POMÁHA V BOJI
PROTI VOĽNE POHODENÉMU
ODPADU, ČÍM SI CHRÁNIME NAŠU
PRÍRODU.**

SPRÁVCA ZÁLOHOVÉHO SYSTÉMU n.o.
slovenskozalohuje.sk

Prehľad štatistík

K 31. 12. 2024
EVIDUJE SPRÁVCA

372
AKTÍVNE
ZAPOJENÝCH
DISTRIBÚTOROV

POČET ODBERNÝCH MIEST
k 31. 12. 2024

3 435

Rast počtu odberných miest
po rokoch:

2021	2 000
2022	2 993
2023	3 269
2024	3 435

DOBROVOLNE ZAPOJENÝCH
ODBERNÝCH MIEST

65 %

ODBERNÉ MIESTA
S AUTOMATIZOVANÝM ODBEROM

72 %

POVINNE ZAPOJENÝCH
ODBERNÝCH MIEST

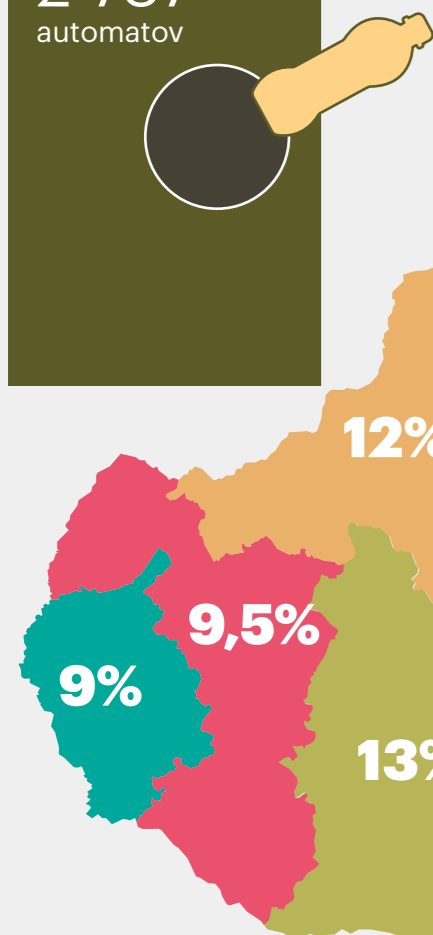
35 %

ODBERNÉ MIESTA
S RUČNÝM ODBEROM

28 %

Pomer odberných miest v jednotlivých krajoch:

Banskobystrický	13 %	Prešovský	15 %
Bratislavský	9 %	Trenčiansky	12 %
Košický	12,5 %	Trnavský	9,5 %
Nitriansky	13 %	Žilinský	16 %

K 31. 12. 2024
EVIDUJE SPRÁVCA

401 AKTÍVNE
ZAPOJENÝCH
VÝROBCOV

K 31. 12. 2024
EVIDUJE SPRÁVCA ZA ROK 2024 VIAC AKO

1,27 miliardy

ZÁLOHOVANÝCH NÁPOJOVÝCH OBALOV
UMIESTNENÝCH NA TRH V SR

Spolu bolo k 31. 12. 2024
REGISTROVANÝCH AKTÍVNYCH

5 661 EAN
KÓDOV

PRIČOM V DRUHOM POLROK 2024 BOLO NA
SLOVENSKÝ TRH UMIESTNENÝCH VIAC AKO

674 miliónov

ZÁLOHOVANÝCH NÁPOJOVÝCH OBALOV
UMIESTNENÝCH NA TRH V SR

Z registrovaných EAN kódov
v roku 2024 evidujeme:

56,5 %

národných
EAN kódov

43,5 %

medzinárodných
EAN kódov

Z umiestnených obalov
za rok 2024 tvorí:

57 % NÁPOJOV
V PLASTOVÝCH
FLAŠIACH

43 % NÁPOJOV
V PLECHOVKÁCH

Podiel druhov nápojov umiestnených
na trh v roku 2024:

26%	BALENÉ VODY
9%	ENERGETICKÉ NÁPOJE
33%	NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE
0,5%	OSTATNÉ ALKOHOOLICKÉ NÁPOJE
2%	OVOCNÉ ŠŤAVY
29%	PIVO
0,5%	VÍNO

Za obdobie od júla do decembra v roku 2024 výrobcovia umiestnili na slovenský trh o takmer 73 miliónov viac zálohovaných nápojových obalov ako tomu bolo predchádzajúci rok. Za celý kalendárny rok to bolo o viac ako 113 miliónov. Správca v rámci verifikačného procesu registrovaných zálohovaných obalov spracoval takmer 11 000 vzoriek nápojových obalov.

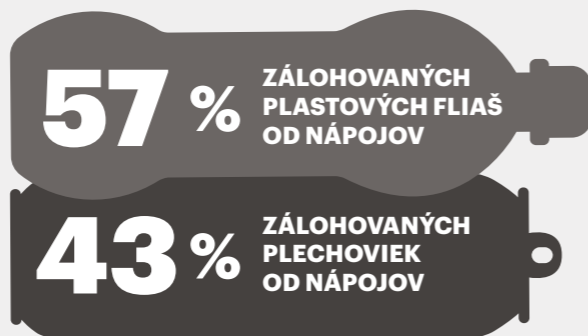
Uvedené čísla sú približné a odvádzajú sa z predbežnej hodnoty umiestnených obalov na trh. Definitívne

V DRUHOM POLROKU 2024
BOLO VYZBIERANÝCH

613 418 793

ZÁLOHOVANÝCH
NÁPOJOVÝCH OBALOV.

Z TOHO:

KU KONCU ROKA 2024
SA VYZBIERALO

1 141 544 749

ZÁLOHOVANÝCH
NÁPOJOVÝCH OBALOV.

Z TOHO:

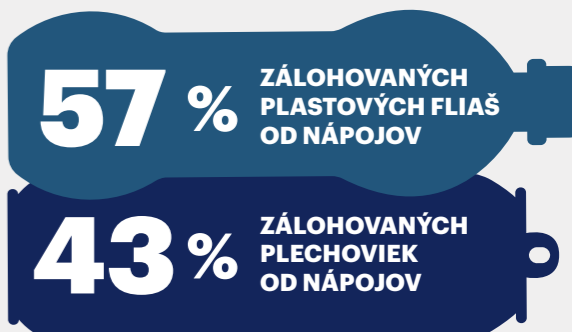
OPROTI ROKU 2023 SA V ROKU
2024 UMIESTNILO O PRIBLIŽNE
9,8% VIAC OBALOV.

V POROVNANÍ S ROKOM
2023 SA VYZBIERALO V ROKU
2024 O PRIBLIŽNE 6,5% VIAC
ZÁLOHOVANÝCH NÁPOJOVÝCH
OBALOV.

CELKOVO SA OD SPUSTENIA SYSTÉMU
VYZBIERALO VIAC AKO

3 miliardy

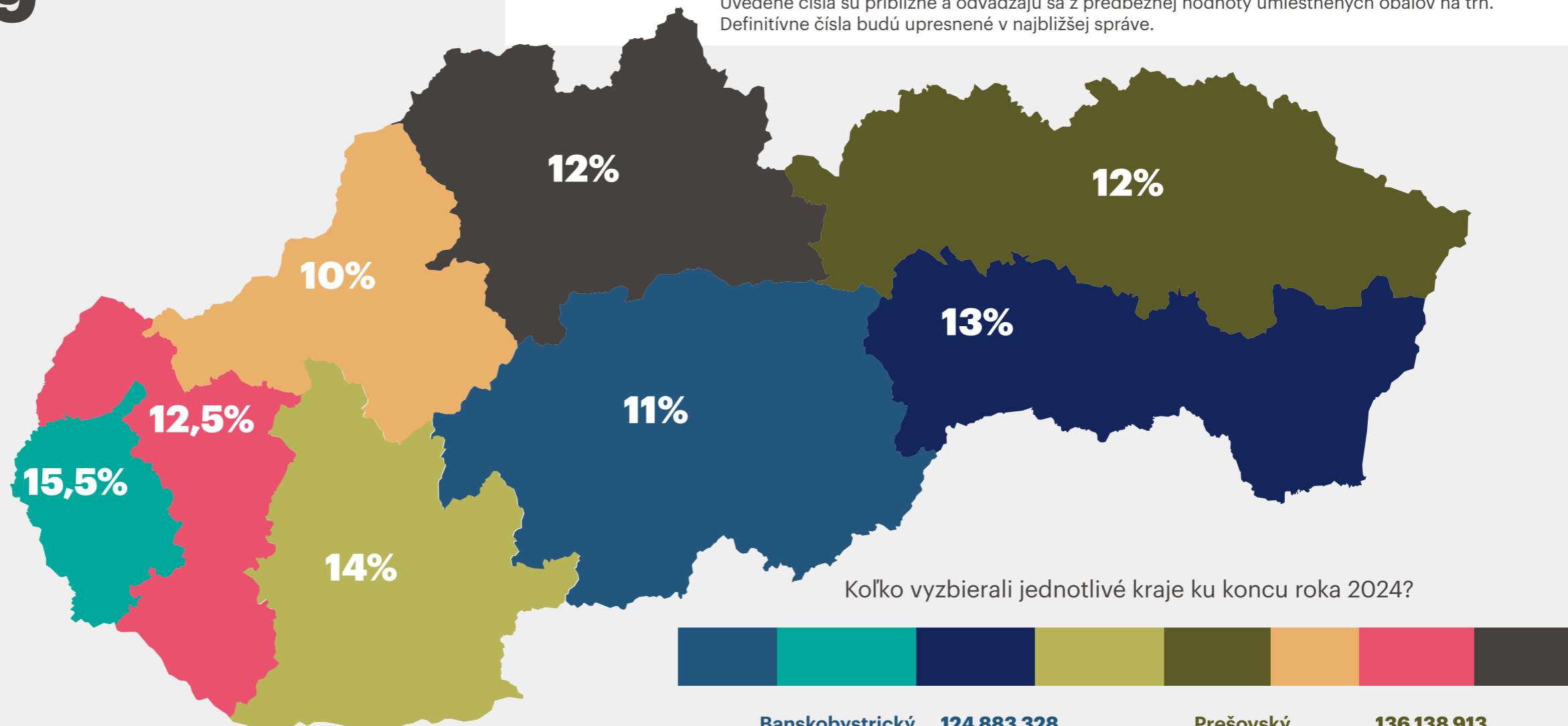
ZÁLOHOVANÝCH PLASTOVÝCH
FLIAŠ A PLECHOVIEK.

V roku 2024 bolo vrátených do systému približne
o 70 miliónov viac zálohovaných nápojových
obalov ako v roku 2023.

NÁVRATNOSŤ ZÁLOHOVANÝCH NÁPOJOVÝCH OBALOV SA DLHOBO DRŽÍ
NA ÚROVNI PRIBLIŽNE **90%**

Uvedené čísla sú približné a odvídzajú sa z predbežnej hodnoty umiestnených obalov na trh.
Definitívne čísla budú upresnené v najbližšej správe.

Banskobystrický	124 883 328	Prešovský	136 138 913
Bratislavský	176 742 328	Trenčiansky	111 605 188
Košický	151 615 172	Trnavský	144 008 107
Nitriansky	162 177 251	Žilinský	134 374 462

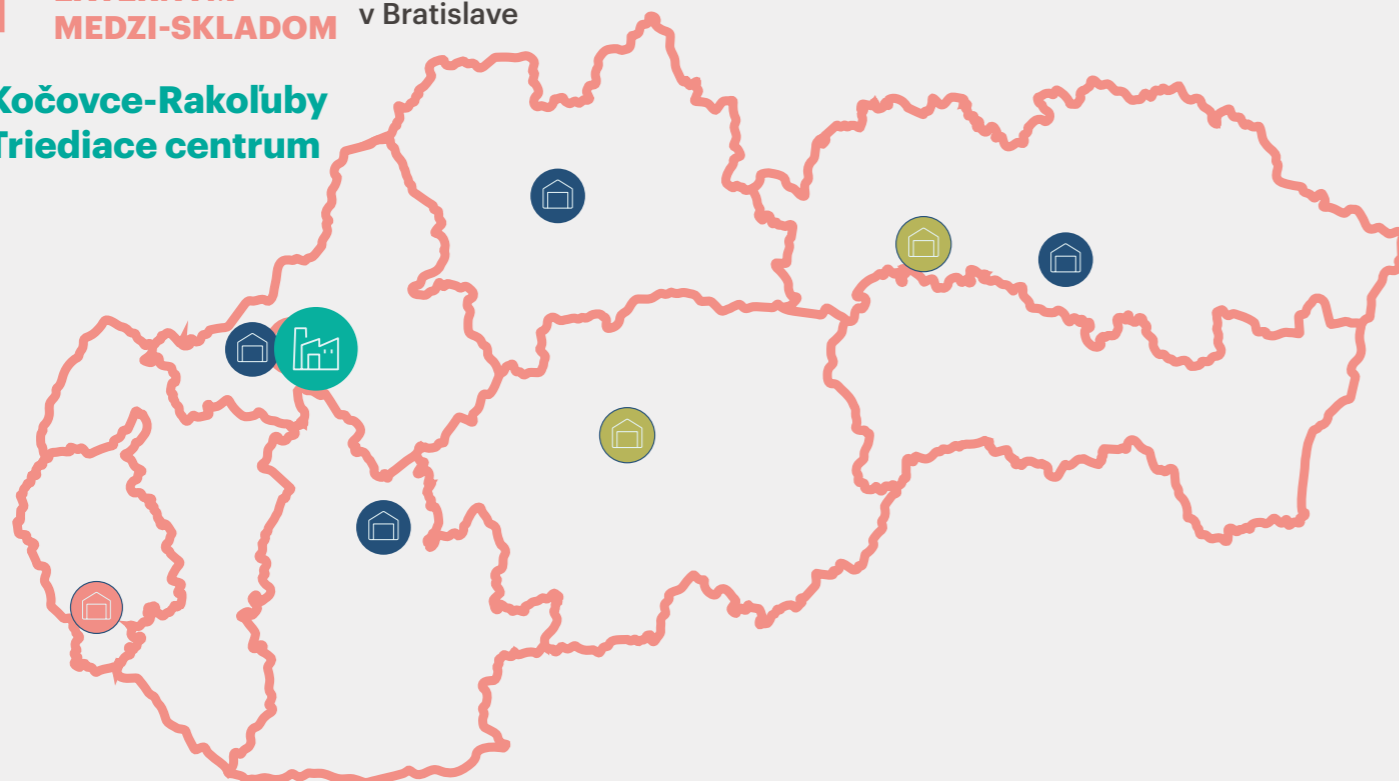
Správca v roku 2024 disponuje:

4 INTERNÝMI MEDZI-SKLADMI v Kočovciach, Nová Polhora, Žiranoch, Strečne

2 EXTERNÝMI PREKLADISKAMI vo Zvolene a Svite

1 EXTERNÝM MEDZI-SKLADOM v Bratislave

Kočovce-Rakoluby
Triediace centrum

V ROKU 2024 SA V TRIEDIACOM CENTRE SPRACOVALO VIAC AKO

20 000 ton

PET MATERIÁLU

A TAKMER

7 000 ton

MATERIÁLU Z PLECHOVIEK

PRIČOM V DRUHOM POLROKU TO BOLO
PRIBLIŽNE

10 500 ton

PET MATERIÁLU

A VIAC AKO

3 800 ton

MATERIÁLU Z PLECHOVIEK

4,5 milióna
najazdených kilometrov

o takmer
700 tisíc
kilometrov menej

oproti roku 2023

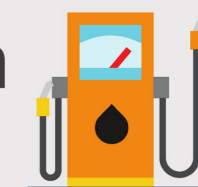
377 tisíc

Návštev
obchodníkov

150 tisíc litrov paliva úspora

spotreby motorovej nafty oproti roku 2023

2,9 milióna

vyzbieraných vriec
za rok 2024

Ako sme

vylepšili

logistiku

za rok

2024

+7%

viac vyzbieraných
vriec oproti roku
2023

76 áut na deň

priemerný počet vozidiel
v teréne

**o 9 vozidiel
menej**

v teréne oproti
roku 2023

14,3% pokles

nákladov na logistiku oproti roku 2023